

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради

13 листопада протокол № 9

Голова вченої ради

проф. НАМНУ України

професор

Олександр ТОЛСТАНОВ

РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
"АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАХВОРЮВАННЯ СЛИННИХ ЗАЛОЗ"
освітньо-наукових програм підготовки докторів філософії

галузі знань	22 Охорона здоров'я (код та назва галузі знань)
спеціальності	221 Стоматологія (код та назва спеціальності)
рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) (вказати рівень вищої освіти)
форма навчання	Очна (денна, вечірня), заочна (зазначити форму навчання)
тривалість навчання	3 кредити, 90 годин
мова навчання	державна

Київ – 2024

1. Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Актуальні питання захворювання слинних залоз» є вибірковою компонентою освітньо-наукових програм підготовки докторів філософії.

Загальний опис навчальної дисципліни подано у таблиці 1.

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни за формами навчання		
		очна денна	очна вечірня	заочна
Кількість кредитів - 3 Статус дисципліни <u>вибіркова компонента</u> <u>освітньо-наукової</u> <u>програми</u> Загальна кількість годин - 90 год. Розподіл годин для: (вказати години) - денної форми навчання: аудиторних – 68 самостійної роботи – 22 - вечірньої форми навчання: аудиторних – 44 самостійної роботи – 46 заочної форми навчання: аудиторних – 22 самостійної роботи – 68	Галузь знань Охорона здоров'я	Вибіркова компонента ОНП		
		Рік підготовки		
		2	2	2
	Спеціальність Стоматологія	Семестр		
		4	4	4
		Лекції		
		40	24	14
	Освітній ступінь доктор філософії	Практичні		
		28	20	8
		Самостійна робота		
		22	46	68
		Система контролю: Поточний: індивідуальні роботи, тестування, презентації, модульні контрольні, проєктні завдання Підсумковий: залік із захистом проєкту		

Мета дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти поглиблених теоретичних знань, практичних умінь та комплексних компетентностей у сфері сучасної діагностики та диференційної діагностики захворювань слинних залоз, з акцентом на освоєння сучасних алгоритмів обстеження, принципів лікування та профілактики ускладнень.

Завданнями вивчення дисципліни є:

Навчальні:

- Засвоїти сучасні класифікації, принципи клінічної та морфологічної діагностики захворювань слинних залоз

- Опанувати алгоритми комплексного обстеження пацієнтів із патологією слинних залоз (включаючи методи візуалізації – КТ, КПКТ, МРТ, ультразвукову діагностику, сіалографію) та інтерпретації їх результатів
- Розширити знання щодо показань, методики проведення та інтерпретації результатів цитологічного та гістологічного дослідження

Науково-дослідницькі:

- Сформувані вміння самостійно аналізувати та узагальнювати дані наукової літератури щодо патогенезу, клінічного перебігу та лікування захворювань слинних залоз на принципах доказової медицини
- Розвинути навички критичної оцінки клінічних випадків та власних спостережень для формування науково обґрунтованих діагностичних і лікувальних рішень
- Закріпити вміння оформляти результати власних спостережень у формі наукових доповідей та клінічних оглядів

Професійні:

- Розвинути здатність до комплексної діагностики та планування тактики ведення пацієнтів із захворюваннями слинних залоз
- Формувати навички виконання основних практичних маніпуляцій: проведення біопсії, взяття мазків-відбитків, техніка видалення каменю з слинної протоки, інтерпретація сіалограм
- Забезпечити основи для безперервного професійного вдосконалення та впровадження сучасних діагностичних та лікувальних протоколів у власну професійну практику

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі:

Навчальна дисципліна «Актуальні питання захворювань слинних залоз» є складовою частиною програми вибіркової дисципліни спеціальності 221 «Стоматологія» та спрямована на поглиблене вивчення однієї з найважливіших галузей щелепно-лицевої хірургії.

Міждисциплінарні зв'язки:

Вивчення дисципліни тісно інтегроване з іншими вибілковими дисциплінами програми:

- **«Діагностика пухлин та пухлиноподібних утворень щелепно-лицевої ділянки»** - забезпечує розуміння принципів діагностики пухлинних утворень слинних залоз
- **«Діагностика та лікування запальних процесів щелепно-лицевої ділянки»** - формує навички диференційної діагностики між запальними та пухлинними процесами слинних залоз
- **«Інноваційні підходи до реконструктивно-відновлювальних операцій у щелепно-лицевій ділянці»** - розкриває методи відновлення тканин після хірургічного лікування патології слинних залоз
- **«Передракові захворювання в стоматології: онкологічний скринінг і профілактика»** - забезпечує основи ранньої діагностики та профілактики злоякісних новоутворень слинних залоз
- **«Сучасні цифрові алгоритми планування дентальної імплантації, протезування та використання CAD/CAM-технологій»** - надає можливість

використання сучасних цифрових технологій у діагностиці та плануванні лікування захворювань слинних залоз

Інтеграційний потенціал дисципліни забезпечує комплексний підхід до діагностики та лікування захворювань слинних залоз та створює основу для подальшого професійного вдосконалення в галузі щелепно-лицевої хірургії та онкостоматології.

3. Програма та тематичний план навчальної дисципліни

Код розділу	Назва розділу	Основний зміст теми (питання для розгляду)	Компетентності зі Стандарту (ЗК / СК)
1	2	3	
01.	Анатомо-фізіологічні особливості та методи обстеження слинних залоз	Анатомія великих та малих слинних залоз. Фізіологія слиновиділення. Методи клінічного, морфологічного, рентгенологічного обстеження. Сіалографія, УЗД, КТ, МРТ. Алгоритм обстеження пацієнта.	ЗК01, ЗК02, СК01
02.	Запальні захворювання слинних залоз	Класифікація запальних захворювань. Гострі та хронічні сіалоаденіти. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування. Особливості перебігу вірусних та бактеріальних уражень.	ЗК01, СК01, СК02
03.	Синдроми з ураженням слинних залоз	Синдром Шегрена. Хвороба Мікуліча. Саркоїдоз. Системні захворювання сполучної тканини з ураженням слинних залоз. Діагностика та диференційна діагностика.	ЗК01, СК01, СК04
04.	Доброякісні пухлини слинних залоз	Плеоморфна аденома. Мономорфні аденоми. Онкоцитوما. Неепітеліальні пухлини. Клініка, діагностика, диференційна діагностика. Тактика лікування.	ЗК01, СК01, СК02, СК05
05.	Злоякісні пухлини слинних залоз	Мукоепідермоїдна карцинома. Аденокистозна карцинома. Ацинозноклітинна пухлина. Карциноми. Клінічні особливості, діагностика, прогноз.	ЗК01, СК01, СК03
06.	Слинокам'яна хвороба та інші непухлинні ураження	Калькульозний сіалоаденіт. Сіалодохіти. Фіброзні ураження проток. Клініка, діагностика, методи лікування. Техніка видалення каменю з протоки.	ЗК01, ЗК03, СК01, СК06
07.	Сучасні методи діагностики	Цитологічне дослідження. Інцизійна та ексцизійна біопсія. Сіалоендоскопія. КТ, МРТ, УЗД у діагностиці. Імуногістохімічні дослідження.	ЗК01, ЗК02, СК01, СК07

	захворювань слинних залоз		
08.	Принципи лікування та реабілітації	Хірургічне лікування: від видалення пухлин до резекції залози. Променева терапія. Критерії радикальності операції. Ускладнення та їх профілактика. Протоколи диспансеризації.	ЗК01, ЗК03, СК02, СК05, СК08
09.	Підготовка та захист наукового проєкту	Методологія підготовки наукового проєкту. Оформлення результатів дослідження. Публічна презентація наукових результатів. Аргументація висновків та відповіді на запитання. Критерії оцінювання наукових проєктів.	ЗК01, ЗК02, ЗК03, ЗК04, СК01, СК02, СК03, СК04, СК05, СК06, СК07, СК08

Примітка: Розділ 09 «Підготовка та захист наукового проєкту» є окремим структурним елементом навчальної дисципліни та основним видом підсумкового контролю. Для його підготовки та безпосереднього захисту в робочому навчальному плані для кожної форми навчання передбачено окремі аудиторні години та години самостійної роботи. Це забезпечує методичний супровід, відпрацювання навичок презентації та виділяє спеціалізований час для якісної підготовки та публічного захисту наукового проєкту.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1. Очна денна форма навчання

Змістовий модуль та назви тем	Кількість годин				Форми контролю	Компетентності зі Стандарту (ЗК/СК)
	Всього	Аудиторних		Самостійна робота		
		Лекції	Практичні			
Модуль 1: Загальні принципи діагностики	38	20	8	10		
1.1. Анатомо-фізіологічні особливості	12	6	2	4	Тестування	ЗК01, СК01

1.2. Сучасні методи візуалізації	16	10	2	4	Аналіз кейсів	ЗК01, ЗК03, СК01
1.3. Принципи диференційної діагностики	10	4	4	2	Колоквіум	ЗК01, СК01, СК07
Модуль 2: Класифікація та діагностика	32	12	12	8		
2.1. Запальні захворювання	12	4	4	4	Практична робота	ЗК01, СК01, СК02
2.2. Доброякісні та злоякісні пухлини	10	4	4	2	Захист планів	ЗК01, СК02, СК05, СК03
2.3. Синдроми з ураженням	10	4	4	2	Аналіз випадків	ЗК01, ЗК03, СК07, СК08
Модуль 3: Спеціальні питання	16	6	6	4		
3.1. Слинокам'яна хвороба та інші непухлинні ураження	6	2	2	2	Практична робота	ЗК01, ЗК03, СК01, СК06
3.2. Сучасні методи діагностики (біопсія, цитологія)	5	2	2	1	Демонстрація навичок	ЗК01, СК07, СК08
3.3. Принципи лікування та реабілітації	5	2	2	1	Розробка протоколів	ЗК01, ЗК03, СК02, СК05, СК08
Підготовка та захист наукового проекту	4	2	2	0	Захист проекту	ЗК01-04, СК01-08
Разом по дисципліні:	90	40	28	22		

4.2. Очна вечірня форма навчання

Змістовий модуль та назви тем	Кількість годин				Форми контролю	Компетентності зі Стандарту (ЗК/СК)
	Всього	Аудиторних		Самостійна робота		
		Лекції	Практичні			
Модуль 1: Загальні принципи діагностики	32	10	6	16		
1.1. Анатомо-фізіологічні особливості	10	4	2	4	Тестування	ЗК01, СК01
1.2. Сучасні методи візуалізації	12	4	2	6	Аналіз кейсів	ЗК01, ЗК03, СК01
1.3. Принципи диференційної діагностики	10	2	2	6	Колоквіум	ЗК01, СК01, СК07
Модуль 2: Класифікація та діагностика	28	6	8	14		
2.1. Запальні захворювання	10	2	4	4	Практична робота	ЗК01, СК01, СК02
2.2. Доброякісні та злоякісні пухлини	8	2	2	4	Захист планів	ЗК01, СК02, СК05, СК03
2.3. Синдроми з ураженням	10	2	2	6	Аналіз випадків	ЗК01, ЗК03, СК07, СК08
Модуль 3: Спеціальні питання	18	4	4	10		
3.1. Слинокам'яна хвороба та інші непухлинні ураження	6	0	2	4	Практична робота	ЗК01, ЗК03, СК01, СК06
3.2. Сучасні методи діагностики (біопсія, цитологія)	6	2	0	4	Демонстрація навичок	ЗК01, СК07, СК08
3.3. Принципи лікування та реабілітації	6	2	2	2	Розробка протоколів	ЗК01, ЗК03, СК02, СК05, СК08
Підготовка та захист наукового проєкту	12	4	2	6	Захист проєкту	ЗК01-04, СК01-08
Разом по дисципліні:	90	24	20	46		

4.3. Заочна форма навчання

Змістовий модуль та назви тем	Кількість годин				Форми контролю	Компетентнос ті зі Стандарту (ЗК/СК)
	Всього	Аудиторних		Самостій на робота		
		Лекції	Практичні			
Модуль 1: Загальні принципи діагностики	36	8	4	24		
1.1. Анатомо-фізіологічні особливості	12	4	0	8	Тестування	ЗК01, СК01
1.2. Сучасні методи візуалізації	12	2	2	8	Аналіз кейсів	ЗК01, ЗК03, СК01
1.3. Принципи диференційної діагностики	12	2	2	8	Колоквіум	ЗК01, СК01, СК07
Модуль 2: Класифікація та діагностика	30	4	2	24		
2.1. Запальні захворювання	10	2	2	6	Практична робота	ЗК01, СК01, СК02
2.2. Доброякісні та злоякісні пухлини	10	2	0	8	Захист планів	ЗК01, СК02, СК05, СК03
2.3. Синдроми з ураженням	10	0	0	10	Аналіз випадків	ЗК01, ЗК03, СК07, СК08
Модуль 3: Спеціальні питання	14	2	0	12		
3.1. Слинокам'яна хвороба та інші непухлинні ураження	6	2	0	4	Практична робота	ЗК01, ЗК03, СК01, СК06
3.2. Сучасні методи діагностики (біопсія, цитологія)	4	0	0	4	Демонстрація навичок	ЗК01, СК07, СК08
3.3. Принципи лікування та реабілітації	4	0	0	4	Розробка протоколів	ЗК01, ЗК03, СК02, СК05, СК08

Підготовка та захист наукового проєкту	10	0	2	8	Захист проєкту	ЗК01-04, СК01-08
Разом по дисципліні:	90	14	8	68		

5. Кваліфікаційна характеристика здобувача вищої освіти

Відповідно до вимог освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії за спеціальністю 221 «Стоматологія», очікується, що здобувач вищої освіти після завершення навчання повинен володіти системою інтегральної, загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, необхідних для здійснення науково-дослідної, педагогічної, інноваційної та клінічної діяльності в галузі стоматології.

№	Назва	Знання	Уміння
Загальнопрофесійні компетентності			
ЗК01	Здатність розв'язувати комплексні задачі на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням професійної етики та академічної доброчесності	Знає принципи біоетики; норми академічної доброчесності; законодавство у сфері охорони здоров'я; етичні аспекти клінічної та наукової діяльності при діагностиці захворювань слинних залоз	Уміє дотримуватися етичних норм у науковій та клінічній роботі; забезпечувати конфіденційність пацієнтів; протидіяти плагіату; вирішувати етичні дилеми в професійній діяльності
ЗК02	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел	Знає джерела актуальної наукової інформації; принципи доказаної медицини; методи критичного аналізу літератури з діагностики та лікування захворювань слинних залоз	Уміє ефективно шукати наукову інформацію; критично оцінювати джерела; систематизувати та аналізувати дані з різних ресурсів для прийняття клінічних рішень
ЗК03	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	Знає методологію наукового дослідження; принципи системного аналізу; методи обробки клінічних даних; сучасні підходи до вирішення складних клінічних завдань у патології слинних залоз	Уміє аналізувати складні клінічні випадки; синтезувати інформацію з різних джерел; формувати наукові висновки та гіпотези; застосовувати критичне мислення

ЗК04	Здатність працювати в міжнародному контексті	Знає вимоги до публікаційної діяльності в міжнародних виданнях; принципи академічного письма; стандарти міжнародної наукової комунікації	Уміє готувати наукові публікації; презентувати результати досліджень на міжнародних конференціях; вести наукові дискусії іноземною мовою
Спеціалізовано-професійні компетентності			
СК01	Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в стоматології	Знає методологію наукових досліджень у діагностиці та лікуванні захворювань слинних залоз; принципи планування експерименту; методи статистичного аналізу даних	Уміє планувати та проводити наукові дослідження; аналізувати та інтерпретувати результати; оцінювати їх наукову новизну та практичну значущість; оформляти наукові публікації
СК02	Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проєкти в сфері стоматології	Знає сучасні концепції, методи та технології діагностики захворювань слинних залоз; принципи управління проєктами; методику комплексної діагностики	Уміє розробляти та реалізовувати інноваційні проєкти в галузі діагностики захворювань слинних залоз; координувати міждисциплінарну взаємодію; впроваджувати новітні технології в клінічну практику
СК03	Здатність презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та інноваційних проєктів	Знає вимоги до публікаційної діяльності в міжнародних виданнях; принципи академічного письма; методи ефективної презентації наукових результатів	Уміє готувати наукові публікації; презентувати результати досліджень на міжнародних конференціях; вести наукові дискусії іноземною мовою
СК04	Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність зі спеціальності «Стоматологія»	Знає методику викладання стоматологічних дисциплін; принципи навчання практичним навичкам; сучасні освітні технології	Уміє викладати теоретичні основи діагностики захворювань слинних залоз; навчати практичним навичкам; використовувати інноваційні освітні методи
СК05	Здатність генерувати нові ідеї щодо розвитку теорії та практики стоматології	Знає сучасні проблеми та напрями розвитку діагностики захворювань слинних залоз; методологію наукового дослідження; критерії якості наукових досліджень	Уміє виявляти актуальні проблеми в галузі діагностики захворювань слинних залоз; формулювати наукові гіпотези; забезпечувати якість власних досліджень

СК06	Здатність застосовувати сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси	Знає принципи роботи сучасних методів візуалізації (КТ, МРТ, УЗД, сіалографії); методики цифрового планування; протоколи інтерпретації результатів обстежень	Уміє використовувати цифрові технології на всіх етапах дослідження та лікування; проводити віртуальне планування; працювати з сучасним програмним забезпеченням
СК07	Здатність критично аналізувати, оцінювати і синтезувати нові та комплексні ідеї	Знає методи критичного аналізу наукової літератури; принципи доказаної медицини; сучасні тенденції розвитку діагностики захворювань слинних залоз	Уміє критично оцінювати новітні дослідження з діагностики захворювань слинних залоз; аналізувати складні клінічні випадки; синтезувати інформацію з різних джерел
СК08	Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення	Знає джерела актуальної наукової інформації; принципи професійного розвитку; сучасні тенденції розвитку діагностики захворювань слинних залоз	Уміє планувати власний професійний розвиток; адаптуватися до змін у галузі; застосовувати нові знання у практичній діяльності

Примітка: Усі компетентності повністю відповідають змістові дисципліни «Актуальні питання захворювань слинних залоз» та спрямовані на формування практичних навичок, необхідних для професійної діяльності лікаря-стоматолога.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

6.1. Мета, завдання та загальні вимоги

Самостійна робота здобувачів вищої освіти є інтегральною формою навчальної діяльності, основним компонентом якої є індивідуальний науковий проєкт. Останній одночасно є формою підсумкового контролю (заліку) та спрямований на формування інтегральної компетентності, визначеної Стандартом вищої освіти, з акцентом на наукове дослідження та практичне застосування знань у діагностиці та лікуванні захворювань слинних залоз. Метою є формування здатності до проведення оригінального наукового дослідження, аналізу та практичного впровадження інноваційних методів діагностики, що оцінюється під час публічного захисту проєкту.

6.2. Організаційні форми самостійної роботи

- **Індивідуальний науковий проєкт:** розробка, виконання та подальший захист наукового дослідження в галузі діагностики та лікування захворювань слинних залоз, що є формою підсумкового контролю (заліку)
- **Аналіз клінічних випадків:** робота з реальними клінічними ситуаціями пацієнтів із патологією слинних залоз з використанням сучасних методів діагностики та наукового аналізу
- **Систематичні огляди літератури:** критичний аналіз наукових джерел з патогенезу, діагностики та лікування захворювань слинних залоз з формуванням висновків для власного дослідження
- **Порівняльні дослідження:** аналіз ефективності різних методів діагностики, лікування та діагностичних протоколів з використанням статистичних методів
- **Розробка діагностичних алгоритмів:** створення методології власного дослідження з обґрунтуванням вибору методів діагностики

6.3. Методичне та інформаційне забезпечення

- **Рекомендовані джерела:** наукові монографії, статті в міжнародних рецензованих журналах (Journal of Oral and Maxillofacial Surgery, International Journal of Oral and Maxillofacial Surgery, Oral Surgery, Oral Medicine, Oral Pathology, Oral Radiology), клінічні протоколи, бази даних (PubMed, Scopus, Web of Science)
- **Інформаційно-технічне забезпечення:** обладнання для візуалізаційних досліджень (УЗД, КТ, МРТ), програмне забезпечення для аналізу медичних зображень, цифрові бібліотеки, статистичні пакети для аналізу даних
- **Місця проведення:** науково-дослідні лабораторії, клінічні бази кафедри щелепно-лицевої хірургії, відділення візуалізаційної діагностики, центри сіалоендоскопії

ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ПРОЄКТНИХ РОБІТ

Напрямок 1. Наукові дослідження методів діагностики захворювань слинних залоз

1.1. "Порівняльний аналіз ефективності різних методів візуалізації (КТ, МРТ, УЗД, сіалографія) у діагностиці захворювань слинних залоз"

- 1.2. "Дослідження лабораторних маркерів як предикторів тяжкості перебігу запальних захворювань слинних залоз"
- 1.3. "Наукове обґрунтування критеріїв диференційної діагностики доброякісних та злоякісних пухлин слинних залоз"

Напрямок 2. Інноваційні підходи до діагностики та лікування

- 2.1. "Аналіз ефективності різних методів біопсії та цитологічного дослідження в діагностиці патології слинних залоз"
- 2.2. "Дослідження оптимальних протоколів діагностики при синдромі Шегрена та інших системних захворюваннях"
- 2.3. "Порівняльна характеристика методів діагностики слинокам'яної хвороби різної локалізації"

Напрямок 3. Сучасні технології та комплексна діагностика

- 3.1. "Наукове обґрунтування впровадження сіалоендоскопії в діагностику захворювань проток слинних залоз"
- 3.2. "Дослідження ефективності різних методів візуалізації в оцінці поширеності пухлинних процесів"
- 3.3. "Розробка алгоритму комплексної діагностики пацієнтів із рецидивними формами сіалоаденітів"

Напрямок 4. Клінічні дослідження та профілактика ускладнень

- 4.1. "Аналіз факторів ризику розвитку ускладнень при діагностичних процедурах на слинних залозах"
- 4.2. "Дослідження впливу супутньої патології на результати діагностики захворювань слинних залоз"
- 4.3. "Розробка протоколів моніторингу та диспансеризації пацієнтів із захворюваннями слинних залоз"

Критерії вибору теми:

- Відповідність сучасним напрямкам розвитку діагностики захворювань слинних залоз
- Наукова новизна та потенційний внесок у розвиток спеціальності
- Можливість практичного впровадження результатів дослідження в клінічну практику
- Наявність ресурсного та методичного забезпечення
- Відповідність компетентностям рівня PhD

Вимоги до виконання проєктних робіт:

- Обсяг роботи: 15-20 сторінок комп'ютерного тексту
- Обов'язкове включення розділів: огляд літератури, матеріали та методи, результати, обговорення, висновки
- Наявність статистичного аналізу даних (за необхідності)
- Структура роботи має відповідати вимогам до наукових публікацій

- Обов'язкове цитування сучасних наукових джерел (не менше 20-30 посилань)

Примітка: Усі проєкти мають ґрунтуватися на власному науковому дослідженні, містити чіткий методологічний опис, обробку даних, висновки та практичні рекомендації для впровадження в клінічну практику діагностики захворювань слинних залоз.

7. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА КОНТРОЛЮ

7.1. Загальні положення

Оцінювання результатів навчання здобувачів проводиться з використанням рейтингової системи (ЄКТС). Відповідно до вимог для галузі знань 22 "Охорона здоров'я", максимальна кількість балів за дисципліну становить 200 балів, у тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів, за результатами підсумкового контролю – 80 балів. Усі розрахунки проводяться виключно за 200-бальною шкалою.

7.2. Форми контролю та їх структура

Поточна навчальна діяльність (максимум 120 балів):

- **Індивідуальні практичні завдання - 50 балів**

Інтерпретація результатів візуалізаційних досліджень (КТ, МРТ, УЗД, сіалогія), розробка алгоритмів диференційної діагностики захворювань слинних залоз, складання протоколів обстеження для різних форм патології

- **Наукові дискусії та презентації - 40 балів**

Проміжні презентації етапів наукового дослідження, обговорення методологічних аспектів діагностики захворювань слинних залоз, аналіз складних клінічних випадків

- **Аналіз наукових публікацій - 30 балів**

Критичний огляд джерел з патогенезу, діагностики та лікування захворювань слинних залоз для наукового обґрунтування власного дослідження

Підсумковий контроль (максимум 80 балів):

- **Залік у формі захисту індивідуального наукового проєкту: 80 балів**

Публічний захист завершеного наукового дослідження в галузі діагностики та лікування захворювань слинних залоз

7.3. Деталізовані критерії поточного контролю

7.3.1. Індивідуальні практичні завдання (50 балів)

- Технічна правильність (15 балів) - оцінюється коректність виконання завдання, відповідність стандартам якості
- Наукова обґрунтованість (15 балів) - враховує відповідність методів дослідження поставленим завданням
- Інноваційність/Креативність (10 балів) - оцінює оригінальність підходу до вирішення завдання
- Якість оформлення (10 балів) - враховує дотримання стандартів оформлення наукових робіт

7.3.2. Наукові дискусії та презентації (40 балів)

- Активність та участь (15 балів) - оцінює регулярність та конструктивність участі в дискусіях

- Якість презентацій (15 балів) - враховує структуру, наочність, аргументованість виступів
 - Аналіз наукових публікацій (10 балів) - оцінює глибину аналізу джерел, критичне мислення
- 7.3.3. Проміжні етапи наукового проєкту (30 балів)
- Концепція та обґрунтування (10 балів) - оцінює наукову новизну, актуальність, методологічну обґрунтованість
 - План дослідження (10 балів) - враховує деталізацію, реалістичність, ресурсне забезпечення
 - Проміжна презентація (10 балів) - оцінює якість виступу, логіку викладу, якість візуалізації

7.4. Умови допуску до заліку

До заліку допускаються здобувачі, які:

- Виконали всі види робіт, передбачені поточною навчальною діяльністю
- Набрали не менше 72 балів за поточну навчальну діяльність (60% від 120 балів)
- Завершили всі проміжні етапи наукового проєкту
 - Представили оформлений згідно з вимогами індивідуальний науковий проєкт для підсумкового захисту

7.5. Критерії оцінювання захисту проєкту (80 балів)

- Наукова новизна та актуальність (20 балів) - інноваційність ідеї, актуальність для галузі, потенційний внесок у науку
- Методологічна коректність (20 балів) - обґрунтованість обраних методів, коректність дизайну дослідження
- Практична значущість (20 балів) - придатність до впровадження, клінічна доцільність, соціальна корисність
- Якість презентації та захисту (20 балів) - логіка та структура викладу, якість візуалізації, аргументованість відповідей

7.6. Шкала оцінювання

Для зарахування навчальної дисципліни та внесення оцінки до документів обліку успішності застосовується наступна шкала:

ВСЬОГО ОЦІНОК	СУМА БАЛІВ		ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
	100 балів	200 балів		екзамен	залік
	90 - 100	170 - 200	A	відмінно	зараховано
	82 - 89	155 - 169	B	добре	
	75 - 81	140 - 154	C		
	68 - 74	125 - 139	D	задовільно	
	61 - 67	111 - 124	E		
	35 - 60	60 - 111	FX	незадовільно	не зараховано
	1 - 34	1 - 59	F		

Примітка: Відповідно до встановлених вимог для Галузі знань 22 "Охорона здоров'я", всі розрахунки проводяться виключно за 200-бальною шкалою.

7.7. Умови перескладання

- Здобувачі, які отримали оцінку FX (60-110 балів), мають право протягом 2 місяців усунути недоліки та подати доопрацьовану роботу для повторної перевірки
- Здобувачі, які отримали оцінку F (1-59 балів), зобов'язані повторно вивчити дисципліну у встановленому порядку

7.8. Моніторинг якості

Система оцінювання передбачає:

- Регулярний зворотний зв'язок від наукового керівника
- Прогнозованість та прозорість критеріїв оцінювання
- Корекцію наукового дослідження на основі аналізу проміжних результатів
- Забезпечення об'єктивності та справедливості

Примітка: Оцінювання орієнтоване на демонстрацію здобувачами рівня сформованості компетентностей, визначених Стандартом вищої освіти для спеціальності 221 "Стоматологія".

8. МЕТОДИ І ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

8.1. Загальні підходи до навчання

Освітній процес з дисципліни ґрунтується на компетентнісному, дослідницькому та практично-орієнтованому підходах, спрямованих на формування здатності до проведення оригінальних наукових досліджень у галузі діагностики та лікування захворювань слинних залоз та впровадження інноваційних технологій у клінічну практику.

8.2. Сучасні освітні технології

- **Інтерактивні лекції-демонстрації:** проблемне викладення на основі аналізу клінічних випадків пацієнтів із патологією слинних залоз, відеоаналіз технік візуалізаційних досліджень, демонстрація роботи з діагностичним обладнанням (КТ, МРТ, УЗД), гостьові лекції провідних фахівців з патології слинних залоз
- **Наукові дискусії щодо ефективності методів діагностики:** презентація результатів власних досліджень, критичний аналіз методології сучасних наукових публікацій з діагностики захворювань слинних залоз
- **Практикуми-майстерні:** розробка індивідуальних наукових протоколів дослідження, освоєння методів інтерпретації результатів візуалізаційних досліджень, відпрацювання навичок складання алгоритмів диференційної діагностики

8.3. Активні та інтерактивні форми навчання

- **Проектне навчання:** розробка та реалізація індивідуальних наукових проєктів, спрямованих на вирішення конкретних проблем діагностики захворювань слинних залоз
- **Проблемно-орієнтоване навчання (PBL):** аналіз складних клінічних випадків пацієнтів із різними формами патології слинних залоз, розв'язання завдань щодо планування комплексного обстеження
- **Діяльнісні методи:** проведення експериментальних досліджень (наприклад, оцінка ефективності різних методів діагностики), порівняльний аналіз наукових підходів до діагностики, розробка та захист власних діагностичних алгоритмів

8.4. Цифрові технології в навчанні

- **Віртуальне навчання:** використання спеціалізованого ПЗ для аналізу медичних зображень, онлайн-симулятори для тренування діагностичних навичок, дистанційні консультації та вебінари
- **Інформаційні ресурси:** робота з міжнародними базами даних наукових публікацій (PubMed, Scopus, Web of Science), хмарні технології для спільної обробки даних дослідження, спеціалізоване ПЗ для статистичного аналізу отриманих результатів

8.5. Індивідуальні форми роботи

- **Науковий супровід:** індивідуальні консультації з науковим керівником щодо методології дослідження, обробки даних та інтерпретації результатів у контексті діагностики захворювань слинних залоз
- **Самостійна наукова робота:** пошук, аналіз та систематизація наукової літератури з патогенезу, діагностики та лікування захворювань слинних залоз; підготовка наукових публікацій, тез та доповідей; проведення експериментальної частини дослідження

8.6. Міждисциплінарний підхід

- **Інтеграція знань з суміжних дисциплін:** радіології, патологічної анатомії, онкології, імунології
- **Спільні заняття з фахівцями різних спеціальностей:** радіологами, патологоанатомами, онкологами
- **Аналіз комплексних клінічних випадків** з залученням мультидисциплінарної команди фахівців

9. ПЕРЕЛІК ТЕМАТИЧНИХ ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЗАХИСТУ НАУКОВОГО ПРОЄКТУ

Модуль 1: Загальні принципи діагностики захворювань слинних залоз

1. Сучасні принципи комплексної діагностики захворювань слинних залоз. Наукове обґрунтування вибору методів візуалізації (КТ, МРТ, УЗД, сіалографія) та їх інформативність у диференційній діагностиці.
2. Анатомо-фізіологічні особливості великих слинних залоз та їх значення в діагностиці патологічних процесів.
3. Сучасні класифікації захворювань слинних залоз. Критичний аналіз їх клінічної значущості для прогнозування перебігу захворювання.
4. Принципи диференційної діагностики захворювань слинних залоз. Алгоритм обстеження пацієнта з патологією слинних залоз.
5. Роль та місце щелепно-лицевого хірурга в мультидисциплінарній команді при лікуванні захворювань слинних залоз.

Модуль 2: Класифікація та діагностика основних нозологій

6. Сучасні принципи морфологічної діагностики захворювань слинних залоз. Наукове обґрунтування вибору між цитологічним та гістологічним дослідженням.
7. Запальні захворювання слинних залоз: клініка, діагностика, диференційна діагностика. Аналіз інформативності різних методів дослідження.
8. Сучасні підходи до діагностики синдромів з ураженням слинних залоз. Оцінка ефективності різних методів візуалізації.

9. Тактика діагностики пухлин слинних залоз. Диференційна діагностика доброякісних та злоякісних пухлин.
10. Діагностика та диференційна діагностика слиннокам'яної хвороби. Оцінка факторів ризику та методів профілактики.

Модуль 3: Спеціальні питання діагностики та лікування

11. Сучасні протоколи діагностики гострих та хронічних сіалоаденітів. Методи раннього виявлення та профілактики ускладнень.
12. Діагностика, класифікація та сучасні принципи ведення пацієнтів із системними захворюваннями з ураженням слинних залоз.
13. Комплексна діагностика рецидивів захворювань слинних залоз. Наукове обґрунтування програм диспансерного спостереження.
14. Роль сучасних цифрових технологій (3D-моделювання, сіалоендоскопія) у діагностиці захворювань слинних залоз.
15. Діагностика та диференційна діагностика ускладнень захворювань слинних залоз.
16. Особливості діагностики захворювань слинних залоз у дітей. Вплив віку на клінічний перебіг та вибір методів обстеження.
17. Етичні та правові аспекти діагностики захворювань слинних залоз. Питання якості життя, інформованої згоди та комунікації з пацієнтом.
18. Організація спеціалізованої допомоги хворим із захворюваннями слинних залоз в Україні та за кордоном. Аналіз сучасних систем менеджменту якості діагностики.

Примітка: Усі питання орієнтовані на оцінку здатності здобувача до глибокого аналізу, інтеграції знань з діагностики, візуалізаційних методів, морфології та доказової медицини, формування власного науково-практичного підходу та обґрунтування діагностичних рішень при патології слинних залоз.

10. РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

10.1. Основна література

1. Тимофєєв О. О. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія : у 3 т. Т. 1. – Київ : Магнолія, 2024. – 348 с.
2. Тимофєєв, О. О. (2021). Щелепно-лицева хірургія. Підручник у 2 томах. Київ: ВСВ «Медицина».
3. Тимофєєв, О. О., Бойко, В. В., & Весо́ва, О. П. (2020). Надання невідкладної хірургічної допомоги пораненим із пошкодженнями щелепно-лицевої ділянки на етапах медичної евакуації. Методичні рекомендації. Київ.

10.2. Додаткова література

4. Schapher, M.; Traxdorf, M.; Iro, H.; Koch, M. Minimally Invasive Interventions in Obstructive and Inflammatory Salivary Gland Diseases: Local Anesthesia Based Pain Management, Stratification of Invasiveness, and Patients' Perceptions. *J. Clin. Med.* **2025**, *14*, 1797. <https://doi.org/10.3390/jcm14061797>
5. Fonseca, R. J., Barber, H. D., Powers, M. P., & Frost, D. E. (Eds.). (2023). *Oral and Maxillofacial Surgery* (4th ed.). Elsevier.
6. Chibly AM, Aure MH, Patel VN, Hoffman MP. Salivary gland function, development, and regeneration. *Physiol Rev.* 2022 Jul 1;102(3):1495-1552. doi:

10.1152/physrev.00015.2021. Epub 2022 Mar 28. PMID: 35343828; PMCID: PMC9126227.

7. Gillespie MB, editor. Gland-Preserving Salivary Surgery. Cham: Springer International Publishing; 2022.

10.3. Інформаційні ресурси

8. Наукові бази даних: PubMed, Scopus, Web of Science, Cochrane Library

9. Сайти фахових асоціацій: ITI (International Team for Implantology), ЕАО (European Association for Osseointegration)

10. Офіційний сайт НУОЗ України імені П. Л. Шупика: <https://www.nuozu.edu.ua>

11. Електронний репозитарій НУОЗ: <http://ir.nuozu.edu.ua:8080/>

10.4. Матеріально-технічне забезпечення

Діагностичне обладнання: Стандартний ультразвуковий сканер (УЗД) з функцією доплерографії для базової візуалізації слинних залоз; рентгенографічний апарат для проведення стандартної сіалографії.

- **Морфологічна діагностика:** Базові набори для тонкоголкової аспіраційної біопсії; стандартні набори для інцизійної біопсії; матеріали для взяття та транспортування цитологічних і гістологічних зразків.

- **Ендоскопічне обладнання:** Базовий сіалоендоскоп або набори для діагностики проток слинних залоз; інструменти для видалення конкрементів невеликих розмірів.

- **Програмне забезпечення:** Безкоштовне програмне забезпечення для аналізу медичних зображень (Horos, 3D Slicer); стандартне ПЗ для роботи з цифровими сіалограмами.

- **Лабораторне обладнання:** Світлові мікроскопи для цитологічних досліджень; стандартне обладнання для фіксації та транспортування біоптатів.

- **Демонстраційне обладнання:** Мультимедійний проектор для демонстрації навчальних матеріалів; колекція сіалограм та УЗД-знімків пацієнтів із патологією слинних залоз.

-